

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ 2003-2005

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΜΑΘΗΜΑ: ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Εαρινό Εξάμηνο 2013-2014

Διδάσκων: Θανάσης Καραλής, αναπληρωτής καθηγητής

Βασική Βιβλιογραφία

A. Ελληνόγλωσση

Βεργίδης, Δ. (2012). Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στην Ελλάδα ως διάσταση της εκπαιδευτικής πολιτικής, *Επιστήμη και Κοινωνία*, 29, 97-126.

Βεργίδης, Δ. (2005). Η εκπαίδευση ενηλίκων στην Ελλάδα: επιτεύγματα και δυσλειτουργίες. Στο Α. Κόκοκος (επιμ.), *Πρακτικά του 1^{ου} διεθνούς συνεδρίου της Επιστημονικής Ένωσης Εκπαίδευσης Ενηλίκων*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Βεργίδης, Δ. (2005). Το πρόγραμμα «Μελίνα – Εκπαίδευση και Πολιτισμός». Ένα βότσαλο στη λίμνη, *Γέφυρες*, 14, 20-36.

Βεργίδης, Δ. (επιμ.) (2003). *Εκπαίδευση Ενηλίκων: Συμβολή στην εξειδίκευση στελεχών και εκπαιδευτών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Βεργίδης, Δ. (2001). ΔιαΒίου Εκπαίδευση και Εκπαιδευτική Πολιτική. Στο Κ. Π. Χάρης, Ν. Β. Πετρουλάκης, & Σ. Νικόδημος, (επιμ.), *Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και ΔιαΒίου Μάθησης: διεθνής εμπειρία και ελληνική προοπτική*, Αθήνα: Ατραπός, 127-144.

Βεργίδης, Δ., & Καραλής, Θ. (2004). Τυπολογίες και στρατηγικές στην Εκπαίδευση Ενηλίκων, *Εκπαίδευση Ενηλίκων*, 2, 11-16.

Βεργίδης, Δ., & Καραλής, Θ. (1999). *Εκπαίδευση Ενηλίκων: Σχεδιασμός, οργάνωση και αξιολόγηση προγραμμάτων*. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Βεργίδης, Δ., & Καραλής, Θ. (1996). Εκπαίδευση ενηλίκων: κοινωνική ζήτηση και προσφορά, στρατηγικές δράσης, παρουσίαση ερευνητικών αποτελεσμάτων της έρευνας Eurodelphi 95, *Επιθεώρηση Παραγωγικότητας*, 1(30), 6-33.

Γράβαρης, Δ., & Παπαδάκης, Ν. (2002). Δια-Βίου Εκπαίδευση: Η αναγγελία μιας μετατόπισης. «Καταγωγή», σημασιακοί μετασχηματισμοί και παραδείγματα πολιτικής. Στο Σ. Μπουζάκης (επιμ.), *Πρακτικά 2^{ου} διεθνούς*

συνεδρίου «Η παιδεία στην αγωγή του 21^{ου} αιώνα». Πάτρα: Εργαστήριο Ιστορικού Αρχείου Νεοελληνικής και Διεθνούς Εκπαίδευσης.

Καζαμίας, Α. (2003). Παγκοσμιοποίηση και Παιδεία στη Νέα Κοσμοπολίη: Ύβρις ή Ευλογία; Προβληματισμοί για την Ελλάδα, *Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση*, 1, 13-42.

Καραλής, Θ. (2008). Εκπαίδευση Ενηλίκων και Διά Βίου Μάθηση: απόπειρα χαρτογράφησης των ερευνητικών τάσεων, *Εκπαίδευση Ενηλίκων*, 14, 24-29.

Καραλής, Θ. (2005). *Σχεδιασμός προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων*. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Καραλής, Θ. (2005). *Αξιολόγηση προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων*. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Καραλής, Θ. (2003). *Δια Βίου Μάθηση: πανεπιστημιακές σημειώσεις*. Πάτρα: Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Πανεπιστήμιο Πατρών.

Καραλής, Θ. (2002). Δια βίου εκπαίδευση και ελληνικό πανεπιστήμιο: Η συμμετοχή των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο σύστημα συνεχιζόμενης κατάρτισης, *Πανεπιστήμιο*, 5, 93-112.

Καραλής, Θ., & Βεργίδης, Δ. (2003). Οι εξελίξεις στην εκπαίδευση ενηλίκων στην Ελλάδα κατά την περίοδο 1989-1999: Αξιολόγηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή της πολιτικής του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Στο Γ. Μπαγάκης (επιμ.) *Ο εκπαιδευτικός και η ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Καραλής, Θ., & Μπάλιας, Σ. (2007). Ιδιότητα του πολίτη και διά βίου εκπαίδευση στις σύγχρονες δημοκρατικές κοινωνίες, *Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, 50, 143-161.

Κελπανίδης, Μ., & Βρυνιώτη, Π. (2004). *Δια Βίου Μάθηση*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Κόκκος, Α. (επιμ.) (2008). *Εκπαιδύοντας τους εκπαιδευτές ενηλίκων: Μελέτη αξιολόγησης*. Αθήνα: Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων.

Κόκκος, Α. (2005). *Εκπαίδευση Ενηλίκων: ανιχνεύοντας το πεδίο*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κόκκος, Α. (2005). Οι κοινωνικές διαθέσεις απέναντι στην τυπική εκπαίδευση και την εκπαίδευση ενηλίκων: η περίπτωση της Ελλάδας. Στο Α. Κόκκος (επιμ.), *Πρακτικά του 1^{ου} διεθνούς συνεδρίου της Επιστημονικής Ένωσης Εκπαίδευσης Ενηλίκων*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κόκκος, Α. (2004). Οι εκπαιδευτές ενηλίκων και η εκπαίδευσή τους, *Εκπαίδευση Ενηλίκων*, 1, 12-23.

Κουλαουζίδης, Γ. (2006). Η εκπαίδευση ενηλίκων ως «αποστολή»: Επανεξετάζοντας το ρόλο της εκπαίδευσης ενηλίκων στο πλαίσιο της «παγκοσμιοποιημένης τοπικότητας» (glocalisation), *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 41, σσ. 55-68.

Μάρδας, Γ. Δ., & Βαλκάνος, Ε. Ι. (2002). *Οργάνωση, διοίκηση και οικονομία του συστήματος της δια βίου εκπαίδευσης*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Μπάλιας, Σ. (2004). *Τα ανθρώπινα δικαιώματα στην εποχή της δημοκρατίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήσης.

Πρόκου, Ε. (2004). Παγκοσμιοποίηση, Κοινωνία της Γνώσης και Δια Βίου Μάθηση, *Εκπαίδευση Ενηλίκων*, 2, 4-10.

Σιπητάνου, Α. (2005). *Θεσμοί και πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Διά Βίου Μάθηση: μια κριτικο-ερμηνευτική προσέγγιση*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Χασάπης, Δ. (2000). Σχεδιασμός, Οργάνωση, Εφαρμογή και Αξιολόγηση Προγραμμάτων Επαγγελματικής Κατάρτισης. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Χάρης, Κ. Π., Πετρούλακης, Ν. Β., & Νικόδημος, Σ. (2001). *Συνεχιζόμενη εκπαίδευση και διαβίου μάθηση: Διεθνής εμπειρία και ελληνική προοπτική*. Αθήνα: Ατραπός.

Χατζηπαναγιώτου, Π. (2001). *Η Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών: Ζητήματα Οργάνωσης, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Freire, P. (2006). *Δέκα επιστολές προς εκείνους που τολμούν να διδάσκουν* (μτφ.: Μ. Νταμπαράκης). Αθήνα: Επίκεντρο.

Jarvis, P. (επιμ.) (2007). *Οι θεμελιωτές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων* (μτφ.: Α. Θεοδωρακάκου). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Jarvis, P. (2004). Το νόημα της ισόβιας μάθησης για τη δια βίου εκπαίδευση, *Εκπαίδευση Ενηλίκων*, 1, 4-11.

Jarvis, P. (2004). *Συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση: Θεωρία και πράξη* (μτφ: Α. Μανιάτη). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Marples, R. (επιμ.) (2003). *Οι Σκοποί της Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Mezirow, J & συν. (2007). *Η Μετασχηματιζόσα Μάθηση* (μτφ.: Γ. Κουλαουζίδης). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Rogers, A. (1999). *Η Εκπαίδευση Ενηλίκων* (μτφ.: Μ. Παπαδοπούλου-Μ. Τόμπρου). Αθήνα: Μεταίχμιο.

B. Ξενόγλωσση

Bruer, J. T. (1999). *The Myth of the First Three Years: A new understanding of early brain development and lifelong learning*. New York: The Free Press.

Caffarella, R. S. (2002). *Planning Programs for Adult Learners*. San Francisco: Jossey-Bass.

Craft, A. (2002). *Creativity and Early Years Education: a lifewide foundation*. London: Continuum.

Cross, P. K. (1981). *Adults as Learners: increasing participation and facilitating learning*. San Francisco: Jossey-Bass.

Evans, N. (2003). *Making sense of lifelong learning: respecting the needs of all*. London: Routledge Falmer.

Goulas, C., & Karalis, T. (2007). Trainee participation in the implementation of training programs: a case study from Greece, *International Journal of Vocational Education and Training*, 15(2), 23-35.

Hargreaves, P., & Jarvis, P. (2000). *The Human Resource Development Handbook*. London: Kogan Page.

Holford, J., Jarvis, P., & Griffin, C. (eds.) (1998). *International Perspectives on Lifelong Learning*. London: Kogan Page.

Istance, D., Schuetze, H. G., & Schuller, T. (2002). *International Perspectives on Lifelong Learning: from recurrent education to knowledge society*. Buckingham: Open University Press.

Jarvis, P. (2004). *Adult Education and Lifelong Learning: Theory and Practice (3rd ed.)*. London: Routledge

Jarvis, P. (2001). *Learning in Later Life*. London: Kogan Page.

Jarvis, P. (1999). *International Dictionary of Adult and Continuing Education*. London: Kogan Page.

Falmer

Karalis, T., & Koutsonikos, G. (2003). Issues and Challenges in Organising and Evaluating Web-based Courses for Adults, *Themes in Education*, 4:2, 177-188.

Karalis, T, & Vergidis, D. (2006). Evaluation de l'impact de la politique des fonds structurelles européens sur l'institution de l'éducation populaire en Grèce, *Carrefours de l'Education*, 22, pp. 149-163.

Karalis, T, & Vergidis, D. (2004). Lifelong education in Greece: recent developments and current trends, *International Journal of Lifelong Education*, 23(2), 179-189.

Karalis, T, Sotiropoulos, L., & Kampeza, M. (2007). La contribution de l'éducation tout au long de la vie et de l'anthropologie dans la préparation professionnelle des enseignants : réflexions théoriques, *Skholé*, hors série 1, 149-155.

Knowles, M. S., Holton, E. F., & Swanson, R. A. (1998). *The Adult Learner*. Woburn: Butterworth – Heinemann.

Knudson, R. S. (1979). Humanology anyone?, *Adult Education*, 29, 261-264.

McKenzie, L. (1991). *Adult Education and Worldview Construction*. Florida: Krieger Publishing.

Merriam, S. B., & Cafarella, R. S. (1999). *Learning in Adulthood: a comprehensive guide* (2nd ed.). San Francisco: Jossey-Bass.

Morrow, R. A., & Torres, C. A. (2002). *Reading Freire and Habermas: Critical Pedagogy and Transformative Social Change*. New York: Teachers College Press.

Prokou, E. (2008). A Comparative Approach to Lifelong Learning Policies in Europe: the cases of the UK, Sweden and Greece, *European Journal of Education*, 43(1), 123-140.

Rogers, A. (2004). *Non-Formal Education: Flexible Schooling or Participatory Education?* Hong Kong: Kluwer Academic.

Queeney, D. S. (1995). *Assessing Needs for Continuing Education*. San Francisco: Jossey-Bass.

Titmus, C. J. (ed.) (1989). *Lifelong Education for Adults: an international handbook*. Exeter: Pergamon Press.

Zarifis, G. (2008). “Bringing learning closer to home”: the value and impact of the Lisbon strategy for strengthening the role of local learning centres and partnerships in south-eastern Europe, *International Journal of Lifelong Education*, 27(6), 641-657.

Γ. Πηγές στο διαδίκτυο

1. Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων
(www.adulteduc.gr)
4. The Encyclopaedia of Informal Education (<http://www.infed.org/encyclopaedia.htm>)
5. UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
(<http://portal.unesco.org>)
6. The European Centre for the Development of Vocational Training
(<http://www.cedefop.europa.eu>)